

ЧАСТИНА ПЕРША. ГАБРІЄЛЬ

Фермер мертвий, таки мертвий, і всім байдуже до того, хто його вбив. Нещасний випадок чи вбивство? Подейкують, що таки вбивство, про що свідчить куля, яка пробила самісіньке серце, тож це зумисно.

Вони чекають, коли заговорю я, — дві пари очей безнастанно шукають відповідь. Та як їм розповісти, як передати ті слова, які ми раз у раз повторювали до приїзду поліції?

Хитаю головою, бо відповідь ще не визріла.

Правду кажуть, що перед смертю проживають заново все життя. І справді, ми там, де все тільки починалося. Ми — ті хлопчик і дівча, яким належав увесь світ, попереду — щасливе майбутнє, дивовижна краса й зоряні ночі.

Він усе чекає, коли гляну на нього, і коли таки зводжу очі, він підбадьорливо всміхається та заледве киває, мовляв: «Скажи це, Бет. Кажи вже».

Я знову вдивляюся в його обличчя — таке ж гарне, як тоді, як тепер, як завжди. І перед тим, як усе зміниться, ми даруємо одне одному останній погляд.

1968

Гемстон, Північний Дорсет

— Габрієль Вулф повертається в Мідовлендс, — каже Френк, і те ім'я відлунує у вухах за сніданком. — Тепер він розлучений. Тинятимуться удвох із сином тим великим будинком.

— Овва! — єдине, що виривається з вуст.

— І я так вважаю, — відказує Френк. Зводиться з-за столу, підступає до мене, бере в руки моє обличчя і цілує. — Той йолоп нам не завада. Ми минатимемо його десятою дорогою.

— Хто тобі розповів?

— Учора весь паб гудів. Кажуть, їхній мотлох з Лондона перевозили аж дві велетенські вантажівки.

— Габрієль ненавидів це місце. Нащо йому повертатися?

Мені навіть дивно після стількох років знову вимовляти його ім'я.

— За маєтком нікому приглянути. Батько давно помер, а ма-ти десь на іншому кінці світу. Ну й добре, хай там у своїх австра-лійських степах із динго сидить.

Френк завжди вмів мене розсмішити.

— Та що він тут забув, га? — бурмоче Френк, однак я помічаю стривожений вираз на його обличчі, мовляв: «Хіба що до тебе їде». — Нехай усе продає і котиться в Лас-Вегас чи Монте-Кар-ло... — підшукує потрібні слова, а коли знаходить, самовдово-лено всміхається: — На ті свої благодатні зіркові землі.

Френк цілими днями й навіть поночі сидить на фермі, опіку-ється нашою худобою і дбає про землю. Такого працьовитого чоловіка я ще не бачила, хоча він завжди ловить мить, щоб помилуватися красою весняного вечора, стрімким польотом жайворонка, а все його єство підпорядковане зміні погоди й природному циклу. У Френка немає часу на читання романів чи походи в театр. Якби хтось і плеснув йому в обличчя сухим мартіні, він би й не знав, що то.

Він — повна протилежність Габрієлю Вулфу, принаймні тому, про якого читаємо в газетах.

Я спостерігаю за тим, як мій чоловік, спершись об двері, натягує чоботи. Уже за двадцять хвилин він з голови до п'ят смердітиме коров'ячим гноєм.

Та раптом хтось так гучно молотить у двері, що Френк здри-гається:

— Святий боже, — вигукує він і так різко смикає на себе двері, що його брат залітає в будинок.

Наші ранки завжди починаються саме так.

Джиммі ще рум'яний після вчорашнього пива, із заспаними очима, а чуб його так стирчить, мовби вкладений гелем:

— Бет, аспірин. Голова тріщить.

Знімаю з полиці аптечку, яка наче створена для похміль Джиммі. Колись у ній було повно дитячого парацетамолу й пластирів.

Різниця у віці між Френком і Джиммі — п'ять років, та вони такі схожі, що часом і я здалеку їх плутаю. Обоє високі, під два метри, з темним, майже чорним волоссям і такими блакитни-ми очима, що люди мимоволі озираються. Кажуть, їхня мати теж була така блакитноока, хоча я її не знала. Обидва у про-тертих вельветових карго і грубих сорочках, поверх яких за мить одягнуть темно-сині комбінезони — то їхня щоденна робоча форма. У селі їх іноді жартома називають близнюками, хоча Френк — старший брат.

— А як же «вип'ю ще пінту та й завалюся спати?» — підколює Френк Джиммі.

— Пиво — божа нагорода за тяжко відпрацьований день.

— Так пишеться в Біблії?

— Якщо не пишеться, то мало б писатися.

— Побачимося біля ягнят опівдні? — гукає мені Френк, і двійко братів, усе ще підсміюючись, виходять і крокують через двір.

Поки чоловіки доять худобу, я, прибравши на кухні, беруся до інших обов'язків. Прання — ціла гора — разом із замоче-ними комбінезонами двох братів уже чекають. Брудний посуд після сніданку й завжди засмічена підлога, скільки не мети.

— Та замість того я заварю запашну каву, накидаю стару вощену куртку Френка й сідаю за невеликий кований столик, звідки видно наші поля. За ними вловлюю знайомі обриси: три червоні, різної висоти димарі над кошлатою зеленню дубів на обрії.

Мідовлендс.

МИНУЛЕ

1955

Не маю гадки, що ступила на чужі землі — витаю у хмарах, у голові розгортаються романтичні історії з урочистостями. Уявляю, як біля фонтана грає оркестр, а мої прихильники безтямно освідчуються мені в коханні. Тоді я зачитувалася Остін і Бронте, тому схильна була до перебільшень.

Певно, я задивилася в небо, цілком поринувши у вигаданий світ, коли зненацька — поштовх.

— Якого біса?

Хлопчина, якого зачіпаю плечем, геть не схожий на мого героя. Високий, стрункий, зарозумілий, наче юний містер Дарсі.

— Ти що, не дивишся під ноги? Це приватна територія.

Уся ця «приватна територія» здається суцільним абсурдом, особливо з таким бундючним, аристократичним акцентом. Ми стоїмо серед зелених пагорбів, під розлогими дубами — Англія, у всій величній красі. Це — Кітс, це — Вордсворт, і кожен має право цим милуватися.

— Тобі що, смішно? — Він так дратується, що я ледве стримую сміх.

— Тут порожньо, ні душі. Тож яке взагалі це має значення?

Якусь мить молодик до мене придивляється, а тоді змінюється в обличчі:

— Ти маєш рацію. Боже, що це зі мною? — Простягає руку наче для примирення: — Габрієль Вулф.

— Я знаю, хто ти.

Він нетерпляче вичікує, коли назвуся, та мені поки не хочеться. Про Габрієля Вулфа, цього знаного красеня з маєтку, знали всі, та зустрілися ми з ним уперше. З лица гарний: темні очі, обрамлені такими віями, за які б перегризлися мої подружки, хвилі каштанового волосся, гострі вилиці й витончений ніс. Такий типаж часто називають «аристократичним». Усе псує стиль: твідові штани заправлено у вовняні шкарпетки, з плечей, мов накидка, звисає такий же твідовий піджак, а пасок теліпається, як хвіст. Убраний, як старигань, мені не до смаку.

— Що ти тут робиш?

— Шукаю, де б почитати. — Виймаю з кишені плаща книжку — невеличкий томик Емілі Дікінсон.

— Ого, поезія.

— Схоже, ти розчарований. Ти, певно, більше захоплюєшся П. Г. Вудгаузом¹?

Він зітхає:

— Я знаю, що ти подумала. Але все не так.

Мимолі всміхаюся, не стримавшись:

— Ти що, думки читаєш?

— Гадаєш, що я такий собі безмозкий багатій. Справжні-сінький Берті Вустер².

З інтересом приглядаюся до нього:

— Ти ж сам розумієш, він би оцінив твій вигляд. Сказав би, що ти «модник».

Коли Габрієль сміється, то зовсім змінюється.

¹ Пелем Гренвіль Вудгауз — відомий англійський письменник — гуморист і драматург.

² Знаний персонаж П. Г. Вудгауза із його циклів гумористичних романів. За характером юнак — багатій, нероба, дещо нетямущий, а втім, джентльмен.

— То старі рибальські штани мого батька. Я поцупив їх з короби, яку хотіли віднести на розпродаж. Не вдягав би, якби знав, що ти зачепиш мене словом.

— То ти що, рибалка?

— Так, он там унизу розкинувся. Хочеш, покажу?

— Думала, туди плебеям зась.

— Ось чому тобі треба піти зі мною. Я повівся грубо, тож мушу спокутувати провину.

Вагаюся — не хотілося б встрявати у якусь пригоду. Я сподівалася лише спокійно почитати.

Він знову всміхається так, що його обличчя змінюється. Привабливий навіть у старому лахмітті.

— У мене є печиво. Прошу, ходімо.

— Яке печиво?

Габрієль вагається:

— Із заварним кремом.

Фонтан, оркестр. Озеро й печиво. Не така вже й велика різниця.

— Ну, якщо так... — усміхаюся я. І саме так усе починається.

1968

З усіх пір року саме рання весна — з легкою прохолодою, не-сміливим пташиним щебетанням і з вівцями, що пасуться в полі, — моя улюблена. Боббі шалено любив наших ягнят. Щороку годував знайд із пляшечки — він так обожнював цю справу, що нікого до себе не підпускав, навіть раз заради цього до школи не пішов. Жвавий хлопчина, всю зиму гуляв у самих шортах, без пальта, навіть директорка якось відправила зі школи додому. Золотий хлопчик, він так багато співав, коли був малим, що ми прозвали його Елвісом. Був високим і худим, із каштановим волоссям, що стирчало вгору, як і в його дядька.

Джиммі вмикає портативний радіоприймач, і я ще здалеку вловлюю, як з оцинкованого сараю на всю гучність виграє *The Beatles*, «Hello, Goodbye». Не сільська пасторальна мелодія, та схоже, саме вона наводить лад у голові Джиммі після похмілля. Я його помічаю, прочиняючи хвіртку на пагорбі. Він однією рукою підтримує спину ягниці, похитує в такт стегнами, а лівою ступнею вибиває ритм.

— Де Френк? — запитую, і Джиммі киває в бік поля.

Разом ми спостерігаємо, як мій чоловік перестрибує через паркан. Однією дужою рукою впирається у стовпчик, розвертається під прямим кутом і, мов олімпійський бар'єрист, долає перешкоду. Це його щоденні вправи, та я щоразу тішуся цій легкості чоловіка, життя якого минає у важкій праці.

Простує до нас полем і жваво розмахує руками; навіть звідси чути його насвистування. Це Френк у своєму улюбленому середовищі.

Більшість наших вівцематок уже окотилася, і сорок шість ягнят гуляють на пасовищі, ще кілька — залишаються у стійлах. Лише одне годуємо з пляшечки, і лише одне народилось мертвим. Френк із Джиммі оглядають вагітних овець, торкаються їхніх животів, перевіряють, чи ягня не лежить задом наперед, і зазирають під хвости, шукаючи перші ознаки пологів. У них це наче інстинкт, вони могли б і уві сні так робити. Джиммі працює з овечками лагідно, примовляє до них, а після огляду пригощає їх печивом «Rich Tea¹». Френк працює поспіхом, у голові — численний список справ, низка обов'язків.

— Може, вже досить балачок, і візьмемо бика за роги? — бурчить Френк, а Джиммі заковує очі.

— Бачили, який він командир? — звертається до овець.

¹ Різновид сухого, солодкого печива, яке легко вмочується в чай чи наву. Спершу з'явилося в Англії у XVII ст., і саме аристократи пили із ним чай.